

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

Edgren, Jen
Tel: 010-698 11 56
jen.edgren
@naturvardsverket.se

BESLUT
2023-12-19

Ärendenummer
NV-08728-23

Svenska Jägareförbundet
Invasiva arter
Ake.Granstrom@jagareforbundet.se

Jakt efter invasiva främmande arter inom uppdrag för Svenska Jägareförbundet

Beslut

Naturvårdsverket beslutar att ni, inom ramarna för ramavtal med ärendenummer NV-08430-22, får bedriva jakt efter mårddhund, tvättbjörn, bisam, sibirisk jordekorre, rödmagad trädekorre¹, östlig gråekorre, östlig rävekorre, näsbjörn, sumpbäver, guldfleckig mangust², röd muntjak, nilgås, amerikansk kopparand, huskråka, helig ibis och brun majna.

Naturvårdsverket medger vidare att;

- ni för levandefångst får använda inte typgodkända fångstredskap, inklusive nät,
- ni för verksamheten får använda fast eller rörlig belysning, bandspelare eller annat artificiellt ljud samt mörkerriktmedel (bildförstärkare, termiskt sikte och bildomvandlare),
- ni inte omedelbart efter fångst med fångstredskap måste avliva djur eller återge djur, som utgör invasiva främmande arter av unionsbetydelse, friheten,
- ni får återutsätta i Sverige vildfångade mårddhundar, tvättbjörnar och bisam efter tillfällig förvaring och hantering, i syfte att lokalisera andra individer av samma arter. Vidare får mårddhundar, som är hämtade från annat land, utsättas i samma syfte.
- jakten får bedrivas på annans jaktområde.

Tillståndet gäller i hela landet från och med 1 januari 2024 och till och med den 31 december 2025. Tillståndet gäller för den personal som är knuten till arbetet med invasiva främmande arter som fast anställd, arvoderad personal eller av personer som på annat sätt fått i uppdrag av Svenska Jägareförbundet att utföra jakten.

¹ Även kallad pallasekorre

² Även kallad javanesisk mungo

Beslutet gäller även om det överklagas och delges genom så kallad kungörelsedelgivning.

Tillståndet omfattar högsta antal individer av respektive art som får fällas årligen, enligt tabell 1.

Tabell 1. Antal individer av respektive art som årligen får fällas med stöd av tillståndet.

Art	Antal
Däggdjur	
Mårdhund (<i>Nyctereutes procyonoides</i>)	300
Tvättbjörn (<i>Procyon lotor</i>)	20
Bisam (<i>Ondatra zibethicus</i>)	400
Sibirisk jordekorre (<i>Tamias sibiricus</i>)	10
Rödماغad trädekorre (<i>Callosciurus erythraeus</i>)	10
Östlig gråekorre (<i>Sciurus carolinensis</i>)	10
Östlig rävekorre (<i>Sciurus niger</i>)	10
Näsbjörn (<i>Nasua nasua</i>)	10
Sumpbäver (<i>Myocastor coypus</i>)	10
Guldfläckig mangust (<i>Herpestes javanicus</i>)	10
Röd muntjak (<i>Muntiacus reevesi</i>)	10
Fåglar	
Nilgås (<i>Alopochen aegyptiaca</i>)	50
Amerikansk kopparand (<i>Oxyura jamaicensis</i>)	10
Helig ibis (<i>Threskiornis aethiopicus</i>)	10
Huskråka (<i>Corvus splendens</i>)	10
Brun Majna (<i>Acridotheres tristis</i>)	10

Villkor för beslutet

- Jakt får endast bedrivas efter och i enlighet med avrop från Ramavtal för hantering och utrotningsåtgärder av invasiva arter, djur (NV-08430-22).
- Markägare och jakträttshavare ska underrättas, om möjligt före jakten.
- Markägaren och jakträttshavaren på den mark som utsättning av mårdhund, bisam eller tvättbjörn ska ske, ska lämna sitt medgivande till verksamheten innan den påbörjas.
- Djuren får enbart sättas ut om de är steriliserade och kontrollerade mot parasiter och sjukdomar.
- Utsättning av djur från andra länder tillåts endast under förutsättning att:
 - Jordbruksverket samt ansvarig myndighet i avsändande medlemsstat godkännt förflyttningen av djuren.
- Eventuell provtagning och prover från fällda djur ska hanteras i samråd med Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och Naturhistoriska riksmuseet (NRM).

- Fällda djur som jakträttshavaren avsäger sig, ska skickas till Naturhistoriska riksmuseet (NRM) eller Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), efter avstämning. Djuren ska tas om hand på ett sådant sätt att de inte förfars under hanteringen eller transporten. Om SVA eller NRM inte behöver djuren ska djuren omhändertas på annat lämpligt sätt.
- Berörda länsstyrelser och polisregioner ska hållas underrättade om den jakt och utsättning som bedrivs med stöd av detta tillstånd.
- Jakt och utsättning ska bedrivas med största möjliga hänsyn till såväl annat vilt som människor.
- Digital kopia alternativt utskriftskopia på detta beslut ska alltid medföras vid nyttjande av tillståndet.
- Svenska Jägareförbundet ska ha lämnat skriftligt personligt medgivande till den eller de personer som kommer att bedriva verksamhet enligt detta beslut. Medgivandet ska medföras när verksamheten bedrivs.
- Ni ska **senast den 1 mars årligen** lämna en skriftlig rapport i enlighet med vad som framgår av ramavtal för hantering och utrotningsåtgärder av invasiva arter, djur (NV-08430-22). Rapporten ska skickas till registrator@naturvardsverket.se och märkas med ramavtalets ärendenummer.

Bakgrund

Invasiva främmande arter

Arter som är upptagna som invasiva främmande arter av unionsbetydelse finns listade i EU-kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1147 om antagande av en förteckning över invasiva främmande arter av unionsbetydelse i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 och de uppdateringar som gjorts av denna. En invasiv främmande art anses vara av unionsbetydelse om den skada som den orsakar i de drabbade medlemsstaterna är så stor att den motiverar antagandet av ändamålsenliga åtgärder som är tillämpliga i hela unionen, även de medlemsstater som ännu inte har drabbats eller som sannolikt inte kommer att drabbas (artikel 4.3 i förordningen). För att en art ska föras upp på unionsförteckningen ska EU-kommissionen på grundval av tillgängliga vetenskapliga belägg och de riskbedömningar som utförts i enlighet med artikel 5.1 i förordning (EU) nr 1143/2014 fastställa att samtliga kriterier i artikel 4.3 i förordningen är uppfyllda. Om en art som är upptagen på förteckningen upptäcks, ska medlemslandet enligt förordning (EU) nr 1143/2014 vidta snabba och effektiva utrotningsåtgärder. Enligt förordning (2018:1939) om invasiva främmande arter är Naturvårdsverket ansvarig myndighet för invasiva främmande arter som lever på land.

Uppdrag och ansökan

Svenska Jägareförbundet har av Naturvårdsverket fått i uppdrag att övervaka och minimera förekomsten av invasiva främmande ryggradsdjur i landet (NV-08430-22). För att möjliggöra sådan verksamhet krävs särskilt tillstånd för jakt. Svenska jägareförbundet har ansökt om jakt i hela landet och på annans jaktområde samt att för verksamheten:

- få använda inte typgodkända fångstredskap för levandefångst, inklusive nät,
- få använda fast eller rörlig belysning, bandspelare eller annat artificiellt ljud samt mörkerriktmedel (bildförstärkare, termiskt sikte och bildomvandlare),

- inte omedelbart efter fångst med fångstredskap behöva avliva djur som utgör invasiva främmande arter av unionsbetydelse,
- få återutsätta svenska vildfångade mårhundar, tvättbjörnar och bisam efter tillfällig förvaring och hantering, i syfte att lokalisera andra individer av samma arter, samt att mårhundar hämtade från annat land får återutsättas i samma syfte.

Av ansökan framgår bland annat vidare att sökta undantag är nödvändiga för en effektiv förvaltning. Alla sökta undantag har under tidigare ramavtal (NV-02834-19) 2020 — 2023 visat sig nödvändiga och har alla använts. Då det ständigt utvecklas nya innovativa fångstredskap inom förvaltningen av invasiva främmande arter runt om i världen är det svårt att vid ansökan specificera vilka icke typgodkända fångstredskap som kan komma att användas. För att lokalisera mårhundar som lever vilt, släpps sändarförsedda steriliserade mårhundar ut i syfte att leta efter en ny partner. De söker av hundratusentals hektar under ett år vilket varken yrkesjägarna eller deras hundar klarar av. Finns det en vild mårhund inom sökområdet så kommer den att hittas av med hjälp av de sändarmärkta djuren. Mårhundar som släpps ut har antingen fångats eller köpts in i detta syfte. Tvättbjörnar och bisam har inte samma sociala organisation som mårhundar, men sändardjur har även här visat sig kunna leda förvaltare till nya djur då det gäller tvättbjörn och/eller bidra med viktig information för att effektivisera förvaltningen ytterligare. Till exempel kan sändarförsedda bisam visa tidigare okända vandringsvägar ner till söder om Höga Kusten. I alla tre fall behövs tillstånd att återutsätta svenska vildfångade mårhundar, tvättbjörnar och bisam. Vidare behövs tillstånd att sätta ut mårhundar, som är inköpta eller fångade i annat land. Detta då det inte längre finns tillräckligt med mårhundar i Sverige för att försörja behovet av sändardjur. Ju färre vilda mårhundar det finns desto viktigare blir det att använda sändarmärkta individer.

Skäl för beslutet

Aktuella bestämmelser m.m.

Av 7 § jaktlagen (1987:259) framgår att om det på grund av ett viltbestånds storlek finns påtagliga risker för trafikolyckor eller för allvarliga skador av vilt, får den myndighet som regeringen bestämmer besluta om jakt för att förebygga eller minska dessa risker. I myndighetens beslut ska bestämmas hur jakten ska bedrivas och om den ska ske genom jakträttshavarens försorg, om denne har åtagit sig det, eller genom särskilt utsedda jägare. I beslutet ska också bestämmas hur det skall förfaras med djur som dödas eller fångas vid jakten.

Av 8 § jaktlagen framgår att om förekomsten av en viss viltart innebär betydande skaderisker, får regeringen i fråga om denna art föreskriva att den myndighet som regeringen bestämmer får besluta om sådan jakt som avses i 7 § jaktlagen.

Enligt 9 b § jaktförordningen (1987:905) ska det i beslut som avses i bland annat 15 § samma förordning anges vilka arter som berörs och antalet djur som får fällas, vilka medel och metoder som får användas, vilken tid och vilket område som avses, de villkor som i övrigt behövs för att så långt som möjligt undvika skador och olägenheter av betydelse för den berörda artens bestånd och den kontroll som kommer att ske.

Av 10 § a första stycket jaktförordningen framgår att endast jaktmedel som är godkända av Naturvårdsverket får användas vid jakt. Enligt 11 § jaktförordningen ska fångstredskap vara av godkänd typ för att få användas.

Enligt 12 a § jaktförordningen ska vilt som fångas i fångstredskap omedelbart avlivas eller återges friheten.

Av 15 § och 15 a § jaktförordningen framgår att Naturvårdsverket får meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om användning av andra jaktmedel än vad som följer av denna förordning samt medge undantag från förbudet att vid jakt använda belysning utöver vad som är tillåtet enligt 14 § jaktförordningen. Naturvårdsverket får även meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om undantag från kravet i 12 a § jaktförordningen att fångat vilt omedelbart ska avlivas eller återges friheten samt i det enskilda fallet får besluta om undantag från kravet i 11 § jaktförordningen att fångstredskap ska vara av godkänd typ. Utöver vad som anges i 15 § och 15 a § andra stycket får Naturvårdsverket i det enskilda fallet besluta om undantag från förbudet i 10 § andra stycket att använda vissa jaktmedel och metoder.

Enligt 25 § jaktförordningen prövas frågor om jakt enligt 8 § jaktlagen av Naturvårdsverket. Ett sådant beslut får avse däggdjur och fåglar av sådan art eller ras som inte genom naturlig utbredning tillhörde landets viltbestånd vid utgången av år 1987, dock inte vildsvin och mufflonfår.

Av 32 § andra stycket jaktförordningen framgår att det fordras tillstånd av Naturvårdsverket för att få fånga eller fälla djur eller ta fåglars ägg på någon annans jaktmark i syfte att märka eller undersöka djuren eller äggen. Den som har fått ett sådant tillstånd ska underrätta jakträttshavaren om sin verksamhet.

Enligt 41 § jaktförordningen är det inte tillåtet att sätta ut vilt i frihet. Enligt samma paragraf andra stycket får Naturvårdsverket besluta om undantag från detta förbud.

Kungörelsedelgivning av ett beslut får ske om en obestämd krets ska delges, vilket framgår av 49 § delgivningslagen (2010:1932).

Naturvårdsverket kan med stöd av jaktförordningen besluta att ett beslut ska gälla även om det överklagas.

Naturvårdsverkets bedömning

Naturvårdsverket anser att det är angeläget att motverka att invasiva främmande arter etableras i landet. Naturvårdsverket anser att de arter som är uppräknade i detta beslut kan utgöra betydande skaderisker för inhemsk flora och fauna. Utöver detta måste ett medlemsland enligt förordning (EU) nr 1143/2014 vidta snabba och effektiva utrotningsåtgärder om en art som är upptagen i förteckningen över invasiva främmande arter av unionsbetydelse upptäcks. Naturvårdsverket bedömer därför att förutsättningarna för jakt efter dessa arter med stöd av 7–8 §§ jaktlagen och 25 § jaktförordningen är uppfyllda.

Naturvårdsverket anser att det är motiverat att bevilja undantag för att sätta ut i Sverige vildfångade sändarmärkta mårhundar samt mårhundar hämtade i annat land. Detta då det visat sig vara en effektiv metod för att lokalisera andra individer av samma art samt att det inte längre finns tillräckligt med vilda mårhundar i Sverige för att tillgodose behovet av sändardjur. För att lokalisera andra individer och utveckla förvaltningen av bisam och tvättbjörn anser

Naturvårdsverket att ni även bör få möjlighet att sätta ut sändarmärkta individer av tvättbjörn och bisam.

För att sköta förvaltningen effektivt anser Naturvårdsverket vidare att det bör vara möjligt inom uppdraget att ni för levandefångst får använda inte typgodkända fångstredskap, inklusive nät. Av samma skäl anser Naturvårdsverket att ni för verksamheten även får använda fast eller rörlig belysning, bandspelare eller annat artificiellt ljud samt mörkerriktmedel (bildförstärkare, termiskt sikte och bildomvandlare).

Tillståndet gäller i hela landet mot bakgrund av behovet av en fullständig täckning. Eftersom jakt över ett större område kan komma att ske och att insatser kan behöva ske snabbt efter rapport om förekomst, anser Naturvårdsverket att jakten får bedrivas på annans jaktområde.

Det finns skäl att förena tillståndet med villkor för att berörda ska få kännedom om verksamheten och för att undvika bland annat smittspridning och spridning av invasiva främmande arter. För att få flytta vildlevande eller hållna mårddhundar krävs bland annat godkännande från Jordbruksverket samt motsvarande behörig myndighet i avsändarlandet. Utsättning enligt beslutet tillåts därför endast under förutsättning att sådant finns. Villkor om återrapportering ställs för att möta ovan angivna krav i jaktlagstiftningen och ramavtal NV-08430-22.

Eftersom insatser kan behöva ske snabbt beslutar Naturvårdsverket att detta beslut ska gälla utan hinder av att det har överklagats.

Övrigt

Detta tillstånd fråntar er inte ansvar att inhämta andra nödvändiga tillstånd som kan komma att krävas för att få genomföra verksamheten. Det kan exempelvis röra sig om tillstånd och dispenser från Jordbruksverket, tillstånd från Polismyndigheten enligt 3 kap 6 § ordningslagen (1993:1617) för skjutning med eldvapen inom område som omfattas av detaljplan och/eller tillstånd från berörd myndighet för verksamhet i skyddade områden eller områden där det finns särskilda bestämmelser till skydd för djurlivet samt tillstånd för användning av hund respektive motordriven anordning. Förflyttning av vilt regleras vidare i Europaparlamentets och rådets förordning (eu) 2016/429 med dess delegerade förordningar och föreskrifter.

Regler för användning av fångstredskap återfinns i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2018:3) om användande av fångstredskap.

Slutligen erinras om vikten av att de bestämmelser i övrigt i jaktlagstiftningen som berörs av ifrågavarande verksamhet iakttas noggrant. Exempelvis jakträttshavarens rätt att tillgodogöra sig vilt som omhändertaras, påträffas dött eller dödas och att jakten skall bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara.

Hur man överklagar

För upplysningar om hur man överklagar detta beslut se bilaga. Den del av beslutet som stödjer sig på 15 § och 15 a § första stycket jaktförordningen får enligt 58 § jaktförordningen inte överklagas.

Beslut i detta ärende (NV-08728-23) har fattats av biträdande enhetschefen Hanna Ek. Handläggaren Jen Edgren har varit föredragande. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit handläggaren Henrik Lange samt juristen Andreas Ahlén

För Naturvårdsverket

Hanna Ek

Jen Edgren

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till:

Statens veterinärmedicinska anstalt, länsstyrelserna, Polismyndigheten, Jordbruksverket, Naturhistoriska riksmuseet, Artdatabanken.

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.

Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Förvaltningsrätten i Stockholm.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska vara undertecknat.

I skrivelsen ska Ni ange:

- Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,
- vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,
- hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt
- om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.